

Ekspertgruppe
for skolebidrag

En skole for vår tid

Sluttrapport Ekspertgruppe
for skolebidrag
Mai 2021

Nokre moment frå ein ekspert- rapport

29.10. 2021

Ekspertgruppens mandat - bakgrunn

- Systematisk sammenheng mellom elevers sosiale bakgrunn og skolerresultater også i Norge
- Skolebidragsindikatorene viser forskjeller i skolars bidrag til elevenes læring
- Ekspertgruppen skal bidra med kunnskap om
 - Hvordan skoler og skoleeier **bedre** kan drive et systematisk kvalitetsutviklingsarbeid som kan løfte kvaliteten på opplæringen og dermed **øke** elevenes læringsutbytte
 - Hva som kjennetegner skoler/kommuner som **lykkes** best i å løfte elevenes læringsresultater
 - Hva som skal til for at *skoler med lavt bidrag* over tid kan løfte kvaliteten

Et todelt oppdrag

Delrapport (2020) som presenterer et kunnskapsgrunnlag og en analyse av resultater fra relevante kilder, som SBI, elevundersøkelsen, nasjonale prøver og annen relevant statistikk.

Kjennetegn ved kommuner og skoler med stabile skoleresultater på den positive eller negative siden.

Hovedrapport (2021) Som del 2 av arbeidet skal ekspertutvalget utforme, igangsette og lede regionale dialogbaserte prosesser med skoleeiere, skoleledere og lærere på grunnskolens område.

Basert på del 1 skal utvalget, på bakgrunn av dialogen med sektoren, utforme forslag til tiltak

Ekspertgruppe
for skolebidrag

KUNNSKAPSGRUNNLAGET

Del 1 av oppdrag fra Kunnskapsdepartementet

september 2020

Ekspertgruppe
for skolebidrag

En skole for vår tid

Sluttrapport Ekspertgruppe
for skolebidrag

Mai 2021

<https://nettsteder.regjeringen.no/skolebidrag/files/2020/09/Kunnskapsgrunnlag-Ekspertgruppe-for-skolebidrag.pdf>

https://www.regjeringen.no/contentassets/0f38964bb67f4259b74967911799bdac/en-skole-for-var-tid_v5.pdf

Bakgrunn for interessen for skolebidrag

- Hovedfunn i Coleman-rapporten fra 1966
- Forskning 40 år etter Coleman-rapporten (Gamoran & Long, 2006) og 50 år etter (Downey & Condrón, 2016) bekrefter at hjemmebakgrunn er det som betyr mest for elevenes læringresultater

-
- Økonomer og markedstenkning – Education Production Function (EPF)
 - Hanushek (1979): Hvilke investeringer gir størst mulig avkastning for bedrifter?
 - Vekst i elevenes læringsutbytte ble sidestilt med vekst i bedrifters avkastning

Skolebidragsindikator – hva er det ?

Fra SSB sin side blir det
uttalt at
en skolebidragsindikator
kan tolkes som
det resultatet
en skole ville fått
dersom elevgrunnet var
likt for alle skoler,
og at skolebidrag derfor
kan brukes til
å sammenligne skoler
med ulik
elevsammensetning.

(Utd.forb.)

SSB's skolebidragsindikatorer

Skolestruktur

Eierforhold

Skolestørrelse

**Kjennetegn ved elevene
(sosial bakgrunn, spes.undervisn. etc.)**

Lærernes alder og utdanning

Lærerkompetanse

Stabilitet i lærerkollegiet og skoleledelsen

Lærertetthet

Leksehjelp

Timer til fysisk aktivitet

Timer over minstekravet

Resultater fra elevundersøkelsen

Skolebidragsindikatorerne (Statistikk / SSB)

- SSB konkluderer at ingen av variablene har en sterk eller veldig tydelig sammenheng med sannsynligheten for at en skole eller kommune bidrar stabilt eller mindre enn forventet gitt elevenes forutsetninger.
- De statistiske sammenhengene SSB fant, var generelt svake, til dels inkonsistente og ulogiske.
 - Ekspertgruppen vurderte at de ikke kan tillegges stor vekt.
 - En begrensning ved analyser av komplekse systemer er at det ikke er mulig å isolere betydningen av en komponent fra en rekke andre som påvirker og/eller påvirkes av andre.

Resultatdata - skoleutvikling - arbeidsmåtene i skolen

I 2019 la Ofsted (UK) om sine inspeksjonsrutiner slik at de skal fange opp reell læring, ikke bare forberedelse til tester:
«Inspectors will spend less time looking at test data, and more time looking at what is taught and how it is taught»
(Ofsted, 2019).

I flere land handler det nå om å flytte oppmerksomheten fra tall og over på forholdet mellom resultatdata, skoleutvikling og arbeidsmåtene i skolen.

Skolebidragsindikatorerne (Statistikk / SSB)

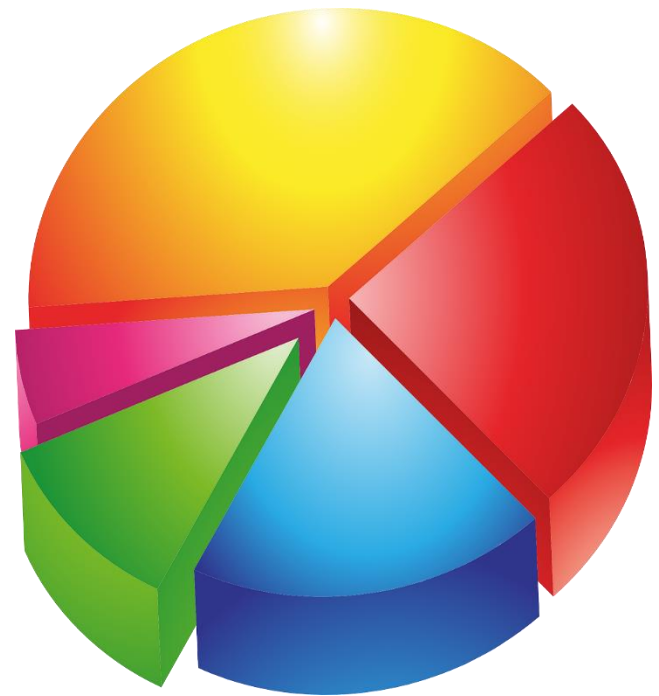
Skolebidragsindikatorerne
viser forskjeller i
hvor mye skoler og kommuner bidrar
til elevenes læring,
men de sier lite om
hvorfor forskjellene oppstår,
og hva som skal til for
å løfte skolens bidrag.

Helhetlig skoleutvikling

(...) det er klare indikasjoner i forskningen på at utvikling av kvalitet i skolen best skjer gjennom en helhetlig tilnærming med utgangspunkt i de enkelte skolenes særskilte utfordringer og muligheter.

Framtiden for skolen - Fellesskap !

«Framtidsutsiktene i skolen
preges (...) av
kollektive innsatser
der gode og hensiktsmessige
møteplasser
er avgjørende for at
skolens arbeidsplass
blir
et kollektivt anliggende.»

Jf m.a..

div stortingsmeldinger

Kilde:

Tresselt/Andreassen/Lund

Forskning & Forandring, No. 1, 2018

(SEF's understrekinger)

Jf «Samhandling
og samskapingss-
kultur i Vestland»

Forskningsgjennomgang i delrapporten

- En forutsetning for godt arbeid med kvalitetsutvikling er at:
 - Skoleeier har *kunnskap* om skolene, støtter deres kvalitetsutviklingsarbeid og at skoleeier og skoleledere *samarbeider*, ikke trekker i hver sin retning
 - Skoleledelsen *aktivt støtter* arbeidet i lærernes profesjonsfellesskap og har *kompetanse* på området
 - Arbeidet med kvalitetsvurdering involverer skoleeier, skoleledelsen, lærerne og elevene
 - Det arbeides parallelt med skolemiljø og resultatforbedring
 - Utdanningssektoren øker sin kunnskap om hvordan resultatdata kan brukes til forbedring
- Forskere påpeker at det forskningen identifiserer som «best practice», ikke fungerer i alle sammenhenger.
- For eksempel har ledere i lavt presterende skoler lite nytte av å få presentert hva ledere i høyt presterende skoler gjør – de trenger andre former for hjelp.

NB !

Utvalg av skoler / Skoleprofiler

Profil 1

Skoler
som over tid
har hatt høyt
skolebidrag

Profil 2

Skoler som har
stabilt høyt
skolebidrag og har
elever med lav
sosio-økonomisk
bakgrunn (SØS)

Profil 3

Skoler som
har hatt jevn
årlig
progresjon i
skolebidraget

Profil 4

Skoler som
over tid har
hatt lavt
skolebidrag

En skole for vår tid

Hovedfunn - Høyt bidrag

- Skolens doble oppdrag
- Læringens sosiale sider
 - Felles verdier og kunnskapsgrunnlag
 - Elevene i sentrum sosialt og faglig
- Våre elever, ikke mine elever
- Lærerne driver utviklingsarbeidet
 - Ledelsen legger til rette og følger tett opp
 - Skolebasert vurdering og utvikling av praksis er del av daglig drift

Ekspertgruppe
for skolebidrag

En skole for vår tid

Sluttrapport Ekspertgruppe
for skolebidrag

Mai 2021

Hovedfunn - Høyt bidrag

- Skoleeier har respekt for skolene, er «tett på» og omtaler seg selv som sparrings- og samarbeidspartner
- Skoleeierne utvikler og styrker sin skolefaglige kompetanse ved å lære av skolene *om* skolene
 - Teamorganisering
 - Reell elevmedvirkning
 - Et lag rundt lærer og elev
- Rask intervensjon om nødvendig

Skoler med lavt bidrag – noen hovedpunkter

Lærerne har mye omsorg
for elevene (jf «elevenes beste»)

Mye arbeid med enkeltelever

Lite strukturert oppfølging av
ev vurderingsresultater

Ofte uklart for lærerne hvilket
utviklingsarbeid de holder på med

Mye «dine» og «mine» elever

Lite elevmedvirkning

Ressurser – noe eksternt

Lite lederstøtte til lærerne

Skoleeier-/skolelederkontakten –
handler mye om formaliteter

Kunnskapsdepartementet

Strategi

Strategi for kvalitetsutvikling i skolen i lys av fagfornyelsen

Sluttrapporten fra ekspertgruppen for skolebidrag (2021) viser at kommuner og skoler som lykkes med å løfte kvaliteten på opplæringen, har gjort noen klare prioriteringer og har satt skolebasert vurdering i system. De vurderer og utvikler praksis som en del av daglig drift. Lærere og ledelse har en undersøkende og utforskende tilnærming til egen praksis og utvikler kunnskap om praksis som de bruker til å forbedre opplæringen. De legger skolens doble oppdrag til grunn, organiserer for kollektiv og individuell læring og praktiserer en høy grad av elevmedvirkning.

Skoleeiere som lykkes med å løfte kvaliteten på opplæringen, har en aktiv dialog fra klasserom til kommunestyre. De setter i gang prosesser der kommuner og skoler sammen bruker informasjon om elevenes læring og om skolemiljøet til å lage strategier for videre kvalitetsutvikling.³

Ekspertgruppe
for skolebidrag

En skole for vår tid

Sluttrapport Ekspertgruppe
for skolebidrag
Mai 2021

Ein kulturskole

for

vår tid

Kulturskolen er i vinden

Fremtidens kulturskole

(Prosjektrapport KS og Kulturskolerådet 2021)

Kulturskole 3.0

(Kulturskolen som utviklingsaktør i fremtidens kommune) (2020)

St.meld 18 (2020-2021)

Opplive, skape, dele.

Kunst og kultur

for, med og av barn og unge

Kultur + skole = Sant.
Kunnskapsgrunnlag om
kulturskolen i Norge
(Rapport bestilt av Udir) (2019)

Skaperglede, engasjement og utforskertrang –
Praktisk og estetisk innhold i barnehage, skole og
lærerutdanning

(Regjeringens strategi v/KD 2020)

Kultur + skole = sant

Kunnskapsgrunnlag om kulturskolen i Norge

OLA K. BERGE, ELIN ANGELO, MARI T. HEIAN, ANNE BERIT EMSTAD

TF-rapport nr. 489

2019

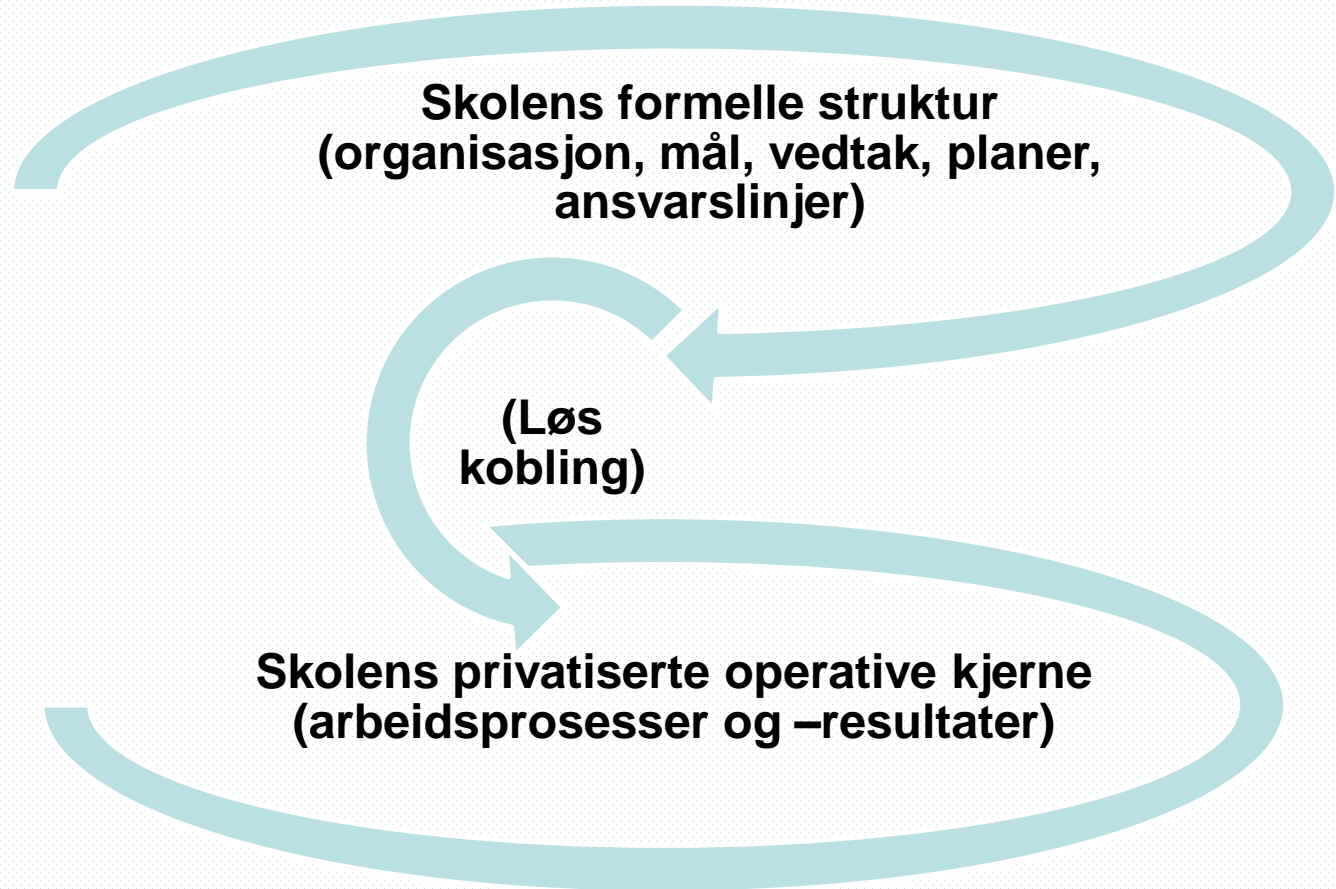
Styringen av kulturskolen lokalt er preget av mangelfulle politiske planer og planprosesser.

Særlig mangler planene og planprosessene systematikk, målbare mål på kort og lang sikt, samt politisk og administrativ forankring.

Styringen er dessuten preget av mangelfull oppfølging og evaluering.

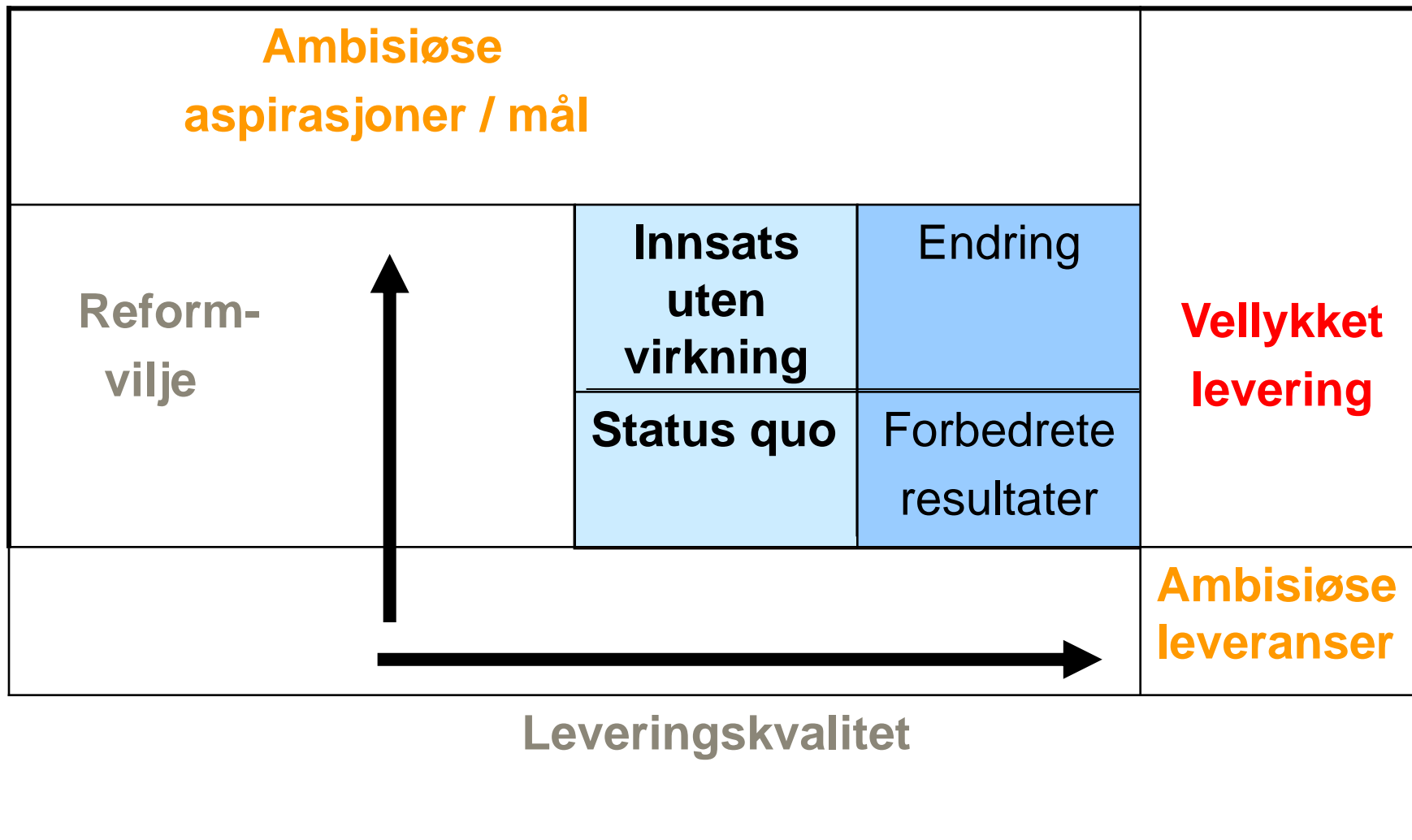
Kulturskolen som organisasjon

Skolen som løst koblede systemer

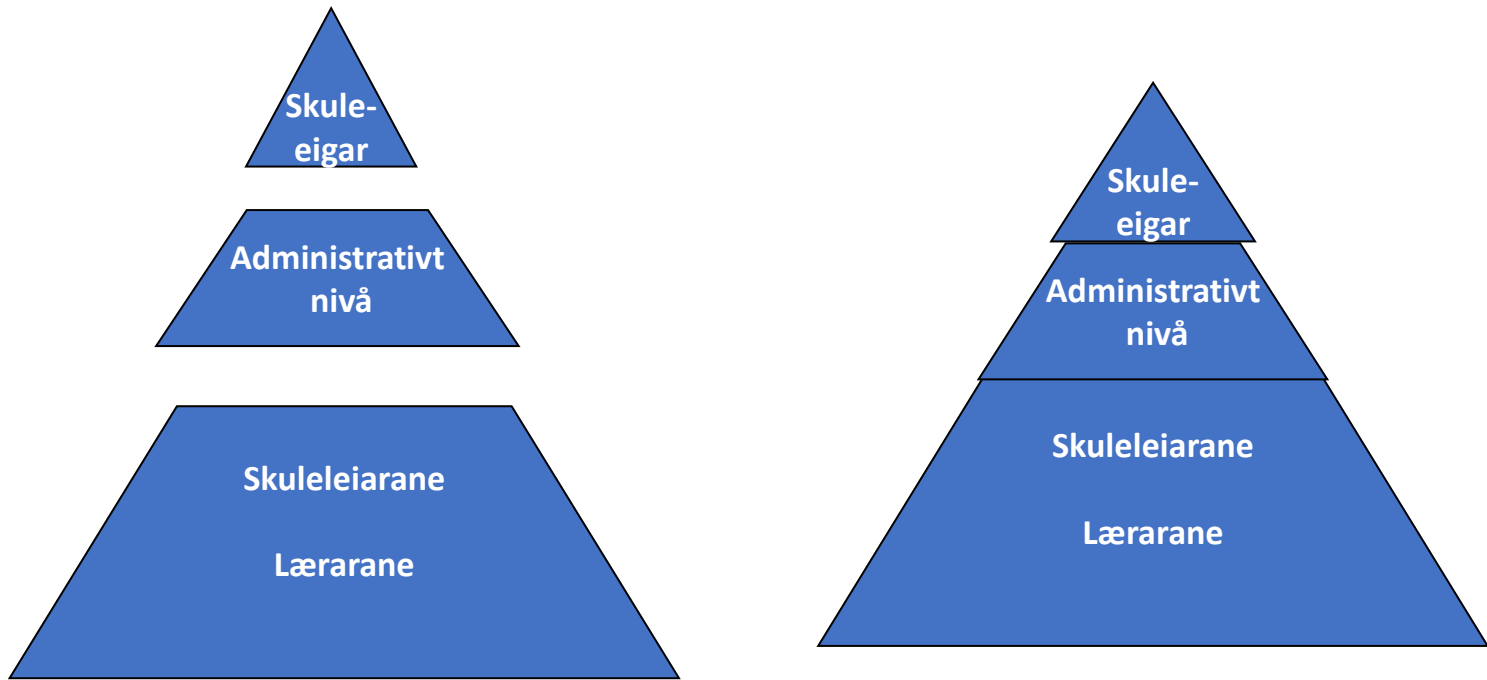
Leveringskart

*Fritt etter
M. Barber
(2011)*

Aspirasjoner stimulerer reformvilje. Leveranser stimulerer innsatsens kvalitet

”Kom nærmere” – tettare dialog og samarbeid

Knut Roald 2010

Kvalitetsutvikling er kunnskapsarbeid *mellom* aktørar og ulike nivå. Organiseringa lokalt og kvaliteten mellom skoleeigar og skuleleiarar har tyding for kor godt ein lukkast.

Skolefagleg kompetanse (jf Oppl.lov § 13-1 fjerde ledd)
i kommuneadministrasjonen !

Noen viktige spørsmål

i forbindelse med lokalbasert skoleutviklingsarbeid

- Hvilken plan har skolen for oppfølging av arbeidets resultater ?
- Hvordan er det lagt til rette for kunnskaps- skaping og -deling mellom lærere ?

- Hvordan ser ledelse og lærere for seg at ny kunnskap skal få konsekvenser for rutiner / prosedyrer / elevenes læring osv. ?
- Hvilken ev ekstern hjelp trenger skoleledelsen for videre skoleutvikling – og fra hvem ?

(Fritt etter ide fra Eirik Irgens)

Veiledning

Elleve internasjonale forskningsprosjekter (1985-2008)
viser at

*«(...) in general,
schools are more likely to achieve
measurable improvements in student
performance
if they are connected to
an external reform-assistance team
than if they try to go alone.»*

School Effectiveness and School Improvement
(An International Journal of Research, Policy and Practice)
June 2014

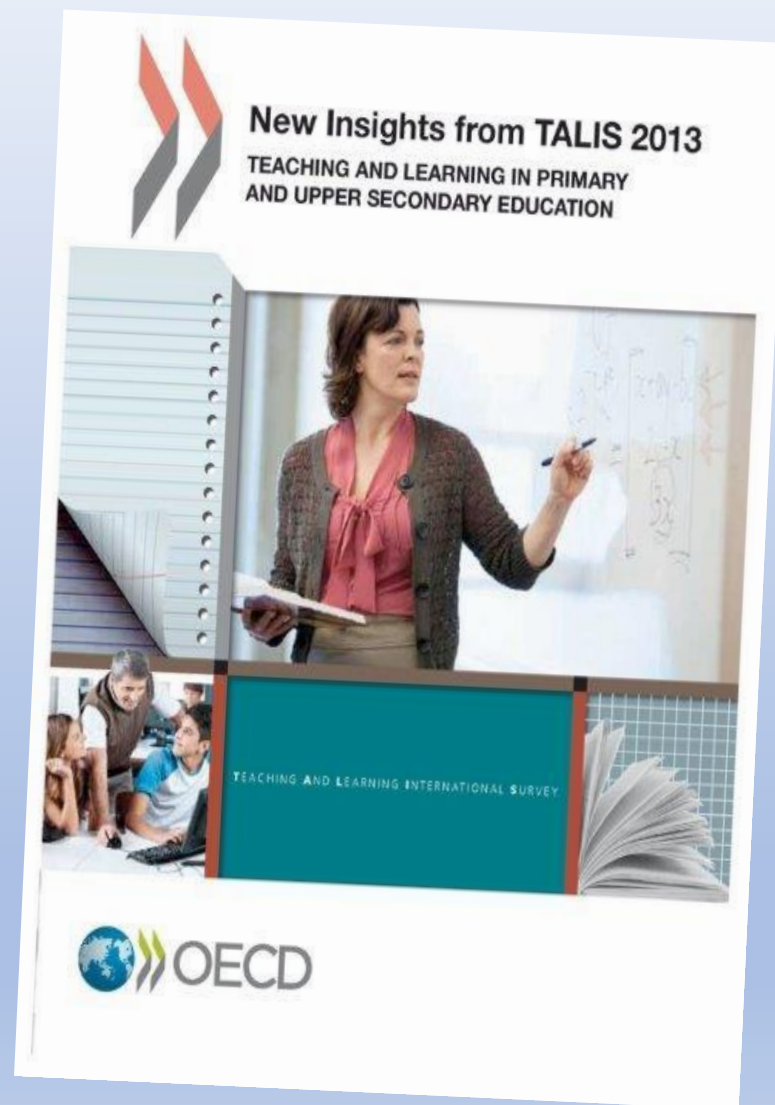
NB!

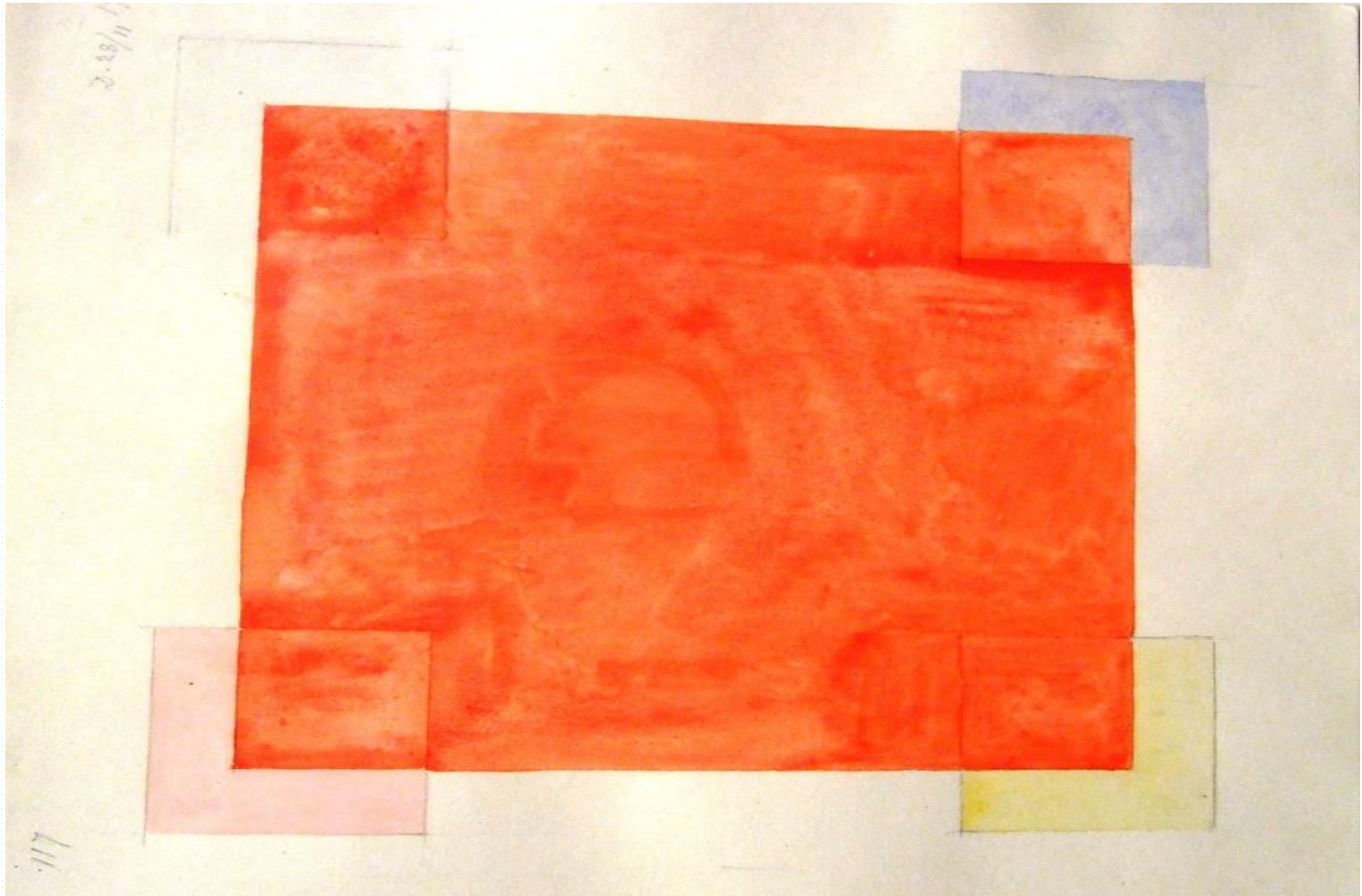
Profesjonsutviklingsaktiviteter

Lærere lærer best på skolen

Budskapet til lærere, skoleledere og politikere er klart:
Prioriter aktiviteter
i en konkret skolesammenheng,
aktiviteter som er
lokalt forankret,
samarbeidsbaserte
og konsentrerte om praksisutfordringer.

Disse aktivitetene har
størst positiv virkning på
lærernes klasseromspraksis.

Takk for meg!